

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Dunai József ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Tenk László jogtanácsos által képviselt alperes ellen munkaviszony jogellenes megszüntetésének megállapítása iránt a Pest Megyei Munkaügyi Bíróságnál 10.M.1495/2007. szám alatt megindított és másodfokon a Pest Megyei Bíróság 8.Mf.23.847/2009/5. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2011. június 15. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő **í t é l e t e t** :

A Legfelsőbb Bíróság a Pest Megyei Bíróság 8.Mf.23.847/2009/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati perköltséget. A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s :

A felperes keresetében az alperes rendkívüli felmondása jogellenességének megállapítását, és jogkövetkezményei alkalmazását kérte. A Pest Megyei Munkaügyi Bíróság 10.M.1495/2007/25. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította, őt 180.000 forint perköltség fizetésére kötelezte. A jogerős ítéleti tényállás szerint a felperes 1999. október 11-től állt az alperes alkalmazásában 2004. április 1-jétől, új áruház nyitó csapat igazgató, majd 2006. december 1-től választék-, területtervezési és kihelyezési igazgató munkakörben. 2006. június 2-től 4-éig és augusztus 17-től 21-ig a felperes jóváhagyásával az új áruház nyitó osztály A.-ban, csapatépítési tréninget szervezett. A tréninget a H.T. Bt. bonyolította le, amely 2006. május 12-én 1.838.000 forint + áfa, 2006. június 2-án 980.000 forint + áfa összegű számlát bocsátott ki az alperes felé, amelyet a felperes irányítása alá tartozó osztály egyenlített ki. Ezen összegből a bt. 1.155.238 forintot készpénzben visszautalt az osztálynak, amelynek egy része a júniusi tréningen résztvevők költségeit (szállás, étkezés, tankolás stb.) fedezte, a fennmaradó 419.735 forint pedig az augusztusi tréningen, a korábban elmaradt raftingolás során került elköltsékre. A felperesnek tudomása volt arról, hogy a bt. készpénzben visszautalta az összeg egy részét, és ezt az összeget a tréningen résztvevők költötték el. A felperes tudomásával az a.-i tréningekre a b.-i áruházból italt és élelmiszert vettek fel boltközi transzferként, azonban az árunak a nyitás előtt álló áruházba való átszállítása nem történt meg. A készletből felvett áru az áruház nyitó költségére került. Az alperes az új áruház nyitó osztály pénzügyi működésével kapcsolatban vizsgálatot indított, melynek eredményéről az alperes nyomozó munkatársa 2007. október 12-én tájékoztatta D.A. országos személyzeti igazgató, munkáltatói jogkör gyakorlót. Az alperes 2007. október 17-én a felperest meghallgatta, amelyről jegyzőkönyvet vettek fel. Az

alperes a 2007. október 17-én kelt rendkívüli felmondással a felperes munkaviszonyát megszüntette. Indokolása szerint a felperes a munkáltató új áruház nyitó osztályának volt vezetőjeként elismerte, hogy az általa vezetett osztály működésével kapcsolatban tudomása volt olyan, a munkáltató számára kiállított nagy értékű számla kifizetéséről, amely mögött nem állt tényleges teljesítés, illetve olyan munkáltató számára kiállított nagy értékű számla kiegyenlítéséről, amely már a szolgáltatói teljesítést megelőzően kifizetésre került. A nem teljesített szolgáltatás után eszközölt kifizetés egy részét visszaforgatták, és munkatársaival elköltötte. A fenti költségeket a munkáltató könyvelési rendszerén belül a felperes tudomásaival szabálytalanul, különböző áruházak költségeként könyvelték el. A felperesnek tudomása volt arról, hogy két alkalommal boltközi transzferként (szállításként) vettek fel a munkáltató b.-i áruházában olyan termékeket, amelyeket később - céljától eltérően - az osztálya magáncélra használt fel. A munkaügyi bíróság megállapította, hogy az érdemben megalapozott rendkívüli felmondást a munkáltatói jogkör gyakorlója, a szubjektív határidőn belül adta ki. A bíróság a felperesnek a 2007. október 17-én kelt meghallgatási jegyzőkönyvben tett nyilatkozata, valamint személyes meghallgatása alapján arra következtetett, hogy a felperesnek tudomása volt arról, hogy az A.-ban 2006. június 2-ától 4-éig tartott tréning szervezésére kifizetett összeg egy része forintban, készpénzben visszaforgatásra került az új áruház nyitó osztályhoz, hogy az valutában a csapat költségeit fedezze, valamint arról, hogy az a.-i csapatépítési tréningekre boltközi transzferrel vettek fel ételt és italt. A bíróság álláspontja szerint a felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy nem volt pénzügyi szabályzat az alperesnél, ezért nem állapítható meg szabálytalanság a részéről, tekintettel arra, hogy a felperes mint az új áruház nyitó osztály vezetője felelős volt annak pénzügyi működéséért, és tudomásával került a nem teljesített szolgáltatás egy része szabálytalanul visszaforgatásra az osztály részére, majd csapatépítési tréningen elköltségre. A bíróság a tanúk vallomása alapján megállapította, hogy a felperes osztálya által a b.-i áruházból boltközi transzferként felvett áruknak a tréningen elfogyasztása szabálytalan volt. A perben a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a rendkívüli felmondásban felsorolt kötelezettségszegések alapjául a munkáltató által jóváhagyott, az alperesnél bevált gyakorlat szolgált, ez a bizonyítás azonban nem vezetett eredményre.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Pest Megyei Bíróság 8.Mf.23.847/2009/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, a felperest 50.000 forint másodfokú perköltség fizetésére kötelezte. A másodfokú bíróság a felperes nyilatkozata alapján megállapította, hogy a felperes ismerte a csapatépítés költségeinek alperes által engedélyezett személyenkénti mértékét (20.000 forint/fő/év) és az elszámolás módját. Az a körülmény, hogy az alperes nem készített külön belső szabályzatot a csapatépítés

költségeinek elszámolásáról, nem eredményezheti azt, hogy a felperes tudtával valótlán transzfer szállításokként feltüntetett árukat - amelyeket más áruházakra terheltek - a csapatépítés során használják fel ahelyett, hogy a fogadó áruházba került volna. Nem kell külön szabályozni azt, hogy csak valós és tényleges árumozgásnak megfelelő bizonylatolásra kerülhet sor. A transzfer szállításként feltüntetett étel és ital áruk csapatépítésre felhasználása súlyos szabálytalanság, mert a valótlán bizonylatolással tették lehetővé a csapatépítés során történő felhasználását. A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet „megváltoztatását”, és a keresetének helytadó döntés meghozatalát kérte. Érvelése szerint az alperesnek kellett volna bizonyítania, hogy melyik belső szabályzatot, előírást, illetve a pénzügyi elszámolás vonatkozásában a számviteli törvény mely paragrafusait szegte meg. Az Mt. 96. § (1) bekezdés a) pontjára alapított lényeges kötelezettségszegés nem állapítható meg a terhére, figyelemmel arra is, hogy a bíróságok sem a vétkességét, sem a kötelezettségszegés jelentős mértékét nem vizsgálták. Az alperes által becsatolt nyomtatvány semmit nem igazol, ugyanis az azon feltüntetett 20.000 forint/fő felhasználási összegről nem állapítható meg az, hogy milyen időtartamra, és hányszori alkalomra vonatkozik. Ez az összeg csak arra szolgálhatott, hogy az ott megjelölt határon felüli összegeket hova könyveljék. Megalapozatlan tehát az eljáró bíróságok azon megállapítása, hogy csapatépítési igénybejelentő szabályzatnak minősülne.

Álláspontja szerint az alperes által felvett meghallgatási jegyzőkönyvek szabálytalanok, nem tartalmaztak olyan Alkotmányos garanciát, mint az ártatlanság vélelme és a kioktatási kötelezettség. Ennek hiányában nem használható fel semmilyen eljárásban.

Az eljáró bíróságok egyoldalúan csak a felperes terhére rótták a számviteli törvény megsértését, és ezt nem alkalmazták az alperes által üzemeltetett ún. „fekete kasszára”, amelyből az egyéb kiadásokat fedezik. Az alperesnél kialakult jogellenes gyakorlatra tekintettel, az annak megfelelően eljáró felperes nem vonható felelősségre. Álláspontja szerint az eljáró bíróságok jogellenes következtetéseket vontak le, és olyan megállapításokat tettek, amik nem életszerűek és nem adtak helyt bizonyítási indítványának, miszerint az utazási iroda képviselőjét tanúként hallgassák ki.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 275. §-ának (1) bekezdésére tekintettel a rendelkezésre álló periratok alapján dönt [Pp. 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, BH 2001/197., BH 2002/29.].

A felülvizsgálati kérelemben hivatkoztak a jogszabálysértés megállapítására nem adtak módot.

Az alperes a rendkívüli felmondást az Mt. 96. § (1) bekezdés a)

pontjára, azaz a felperesnek a munkaviszonyból származó - a 2006. évi csapatépítéssel kapcsolatos költségelszámolásokra és boltközi transzferre vonatkozó szabályokkal összefüggésben jelentkező - lényeges kötelezettsége szándékos, vagy súlyos gondatlansággal, jelentős mértékben történő megszegésére alapította. A munkavállalónak az Mt. 103. § (1) bekezdés c) pontja alapján munkaviszonyból származó lényeges kötelezettsége a munkatársaival együttműködni és a munkáját úgy végezni, és általában olyan magatartást tanúsítani, hogy ez más anyagi károsodását ne idézze elő. Ezen kötelezettség a munkavállalót a lehetséges kötelezettségszegő magatartásokat konkrétan felsoroló belső szabályzatok hiányában is terheli. Ezért nem annak van jelentősége a perben, hogy a „csapatépítési igénybejelentő nyomtatvány” pénzügyi szabályzatnak minősül-e, hanem annak, hogy a csapatépítéshez felhasználható költségek bejelentésére és jóváhagyására rendszeresített iratként az alperesnél - az igényléshez szükséges adatokat és költségeket tartalmazóként - alkalmazták, annak érdekében, hogy az abban szereplő információk alapján a felhasználás ellenőrizhető legyen. A felperes a felülvizsgálati kérelmében maga is beismerte, hogy a formanyomtatvány szolgált arra, hogy az ott megjelölt összeghatáron felüli összeget hova könyveljék. A felperes 2007. október 17-én tartott meghallgatásán úgy nyilatkozott „amikor én voltam a nyitó csapat igazgatója, akkor csapatépítés szabályai voltak egy évben egyszer 20.000 forint költséget biztosít a HR-re/fő”... „normális esetben nem lehet túlköltség, ha van ilyen akkor ezt az országos működési igazgatónak kell jóváhagyni”. A felperes személyes nyilatkozata alapján az eljáró bíróságok helytállóan következtettek arra, hogy a felperesnek tudomása volt arról, hogy az alperes évente 20.000 forint személyenkénti költséget engedélyez a csapatépítő tréning lebonyolítására. Az áruházak közötti transzferről a felperes meghallgatásakor előadta, hogy „felvettük az áruházi készletből és ez a nyitó költségre került át. Szerintem egy a.-i csapatépítésről tudok, ahol ital felvétele történt valamelyik boltból. Volt benne szeszes ital és üdítő, erről tudtam, és A. intézte, jóváhagyólag engedélyeztem”. A felperes arra a kérdésre, hogy „vitettek valamilyen élelmiszert?” azt a választ adta, hogy „igen, az előbb elmondottak alapján ugyanúgy boltközi transzferrel, én erről tudtam, hogy minél kevesebb költségbe kerüljön. Azt hiszem, hogy A. javasolta és én engedélyeztem”. Helytálló a jogerős ítélet érvelése, amely szerint csak valós és tényleges árumozgásnak megfelelő bizonylatolásra kerülhet sor, az ettől eltérő könyvelési eljárás jogszabálysértő. Megalapozott a másodfokú bíróság érvelése, mely szerint a valótlan bizonylatolással vált lehetővé a csapatépítési tréning során a transzfer szállításként feltüntetett élelmiszerek felhasználása. Alaptalanul hivatkozott tehát a felperes arra, hogy a rendkívüli felmondáshoz szükséges vétkesség a részéről nem volt megállapítható, illetve, hogy a kötelezettségszegése nem volt

jelentős mértékű. A vezető munkavállalótól ugyanis fokozottabban elvárható, hogy a munkáltató gazdasági érdekeit figyelembe vegye, és elől járjon a pénzügyi fegyelem biztosítása érdekében, ne működjön közre valótlan tartalmú számlák kiállításában, valamint a munkáltatótól felvett pénzügyi eszközökkel a munkáltatóval a valóságnak megfelelően számoljon el. Az alperes éppen ezeket róttta fel a terhére a rendkívüli felmondásban. Az eljáró bíróságok az alperes által felvett meghallgatási jegyzőkönyveket helytállóan, a per egyéb adataival, a felperes nyilatkozataival egybevetve, mint okiratot a Pp. 197. § szerint értékelték és ennek alapján a tényállást a Pp. 206. § (1) bekezdés alapján helytállóan állapították meg, a Pp. 221. § (1) bekezdésben foglalt indokolási kötelezettségüknek is jogszerűen eleget tettek. Ezért a felperes e körben is alaptalanul hivatkozott jogszabálysértésre. Alaptalanul állította a felperes a felülvizsgálati kérelmében, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megerősítette azzal, hogy „álláspontja szerint az a tény, hogy az átutalt összegből az utazási iroda 1.155.238 forintot visszautalt, ez nem tekinthető szabályszerű pénzkezelésnek és az utazási iroda által visszafizetett pénzzel az alperes felé el kellett volna számolni”. A jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott ezen megállapítást nem tartalmazza. Ugyancsak alaptalan a felperes azon érvelése, hogy az utazási iroda munkatársának tanúkénti kihallgatását kérte, mert ilyen bizonyítási indítványt sem előkészítő irataiban, sem a - jegyzőkönyvek tanúsága szerint - tárgyalásokon nem terjesztett elő. A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes felülvizsgálati perköltségének megfizetésére. A felülvizsgálati eljárás illetékét az ügyben még irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés f) pontja, a 3. § (3) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2011. június 15.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Hajdu Edit s.k. előadó bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró
A kiadmány hitelélül: Nné tisztviselő